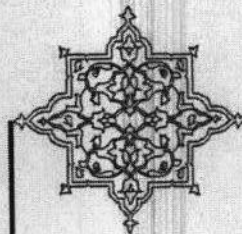

بسمه تعالی

تاریخ: ۸/۶/۹۴
شماره: ۱۱/۱۰۸۴۹
پیوست:

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

رؤسای محترم دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی

سلام علیکم؛

احتراماً، به پیوست آیین‌نامه ارتقای مرتبه اعضای هیأت علمی که مورد تأیید و تصویب وزیر محترم علوم، تحقیقات و فناوری قرار گرفته، جهت استحضار و اجرا ابلاغ می‌شود.

با آرزوی توفیق الهی
عبدالحسین فریدون
مشاور وزیر و مدیر کل دفتر وزارتی

نشانی:

تهران - شهرک قدس
میدان صنعت، خیابان
خوردین، خیابان هرمزان،
نبش خیابان پیروزان جنوبی
کد پستی: ۶۲۸۹۱-۱۳۶۶۶
شماره تلفن: ۸۲۲۳۱۰۰۰
صندوق پستی:
تهران ۱۵۱۳-۱۳۶۶۵

Website: www.msrt.ir

Email: info@msrt.ir

آیین‌نامه ارتقای مرتبه اعضای هیأت علمی مؤسسه‌های آموزشی

کلیات

امروزه رقابت بین کشورها برای کسب جایگاه برتر فرهنگی - سیاسی و مآلاً تصاحب سهم اقتصادی بیشتر نسبت به یکدیگر در مناسبات متکثر، متنوع و پرشتاب جهانی، آنان را ناگزیر به گسترش حوزه نفوذ و اقتدار ملی از طریق بسط و توسعه توان علمی و فناوری نموده است و درست به همین خاطر است که در پهنه این رقابت نفس‌گیر، ایران اسلامی نیز به منظور ارتقاء منزلت علمی شکوهمند و پرافتخار خویش در عرصه جهانی، چاره‌ای جز مصروف داشتن تمامی امکانات، ظرفیت‌ها و فرصت‌های موجود و اندیشمندان و نخبگان خود در فتح قله‌های علمی و عبور از مرزهای دانش ندارد. در چنین شرایطی نقش بی‌بدیل اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها، مراکز علمی و تحقیقاتی، حوزه علمیه و دیگر مراکز علمی فرهنگی در نیل به این آرمان مقدس را نمی‌توان و نباید از نظر دور داشت. آرمانی که تحقق آن تنها از رهگذر یک برنامه‌ریزی جامع و همسو با سند چشم‌انداز بیست ساله جمهوری اسلامی ایران و برنامه‌های توسعه کشور و سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری در حوزه‌های علم و فناوری و نیز سیاست‌های ارزشیابی مستمر و مداوم آنان در راستای پویایی و حفظ سطح مطلوب علمی - فرهنگی امکان‌پذیر می‌باشد.

قطع نظر از اهمیت و ضرورت اتخاذ چنین رویکردی که به خودی خود از قابلیت بسترسازی در امر توسعه پایدار و همه جانبه برخوردار می‌باشد. نفس احساس نیاز به بازنگری اساسی در نظام ارتقا مرتبه اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی، انگیزه‌ای درخور و عزمی جدی را طلب می‌کرد تا تدوین آئین‌نامه‌ای مشحون از جهت‌گیری‌ها و هدایت بهینه فعالیت‌های اعضای هیأت علمی به عنوان یک نیاز بنیادین جامعه دانشگاهی کشور، مورد توجه قرار گیرد.

در تدوین این آیین‌نامه دستیابی به اهداف مهم زیر مورد تأکید و توجه بوده است:

۱. حفظ، تقویت و توسعه توان فرهنگ اسلامی و توان علمی (آموزشی، پژوهشی و فناوری) دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، پژوهشی و فناوری کشور
۲. تأمین نیازهای علمی و فناوری کشور در جهت حفظ و ارتقاء دستاوردهای انقلاب اسلامی در حوزه‌های مختلف فرهنگ، اقتصاد، تجارت، صنعت و کشاورزی
۳. تربیت و آموزش نیروی انسانی مورد نیاز کشور براساس اهداف برنامه‌های توسعه‌ای و آمایش سرزمینی و اصلاح هرم اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها
۴. اصلاح و تغییر بنیادین در نظام ارزشیابی اعضای هیأت علمی براساس اصول زیر:

الف. ایجاد پویایی و نشاط در امر آموزش و تقویت نظم و انضباط در محیط آموزشی در جهت تربیت نیروی انسانی، منضبط، متعهد و متخصص به عنوان شرط ضروری ادامه فرآیند بررسی پرونده متقاضی.

ب. تقویت و توسعه امر تحقیق و پژوهش، با ارج نهادن به پژوهش‌های بنیادین، کاربردی و توسعه‌ای که در راستای تأمین نیازهای علمی، فناوری و صنعتی کشور، با نگاهی آینده‌پژوهانه تنظیم شده باشد.

ج. توجه ویژه به هدایت فعالیت‌های پژوهشی و فناورانه عضو هیأت علمی در راستای شکل‌گیری و تحقق نسل سوم دانشگاه‌ها و توسعه علم مبتنی بر تولید ثروت و کارآفرینی.

د. توجه ویژه به زبان فارسی در ارائه مقالات پژوهشی.

هـ. ایجاد امکان تصویب ضوابط داخلی برای دانشگاه‌های دارای هیأت ممیزه در جهت اجرایی کردن بندهای آیین‌نامه و نحوه امتیازدهی به فعالیت‌های گوناگون.

- وزارتین: وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- وزارت: منظور، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.
- مؤسسه: به هر یک از دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی، پژوهشی و فناوری دولتی و غیردولتی که دارای مجوز از شورای گسترش آموزش عالی «وزارت» یا سایر مراجع قانونی ذیربط می‌باشند، اطلاق می‌گردد.
- آئین‌نامه: آئین‌نامه ارتقا مرتبه اعضای هیأت علمی
- حوزه علمیه: به کلیه مراکز آموزشی و پژوهشی حوزوی که براساس مجوز شورای عالی حوزه علمیه قم مجاز به فعالیت و صدور مدرک تحصیلی حوزوی می‌باشند، اطلاق می‌گردد.
- دستگاه اجرایی: به کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسه‌های دولتی، مؤسسه‌ها یا نهادهای عمومی غیردولتی، شرکتهای دولتی و همچنین کلیه دستگاه‌هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر و یا تصریح نام بوده و مصادیق آن به تأیید هیأت امنای «مؤسسه» می‌رسد، اطلاق می‌گردد.
- مؤسسه یا نهاد عمومی غیردولتی: به واحد سازمانی مشخصی که دارای استقلال حقوقی بوده و با تصویب مجلس شورای اسلامی و یا سایر مراجع ذیصلاح ایجاد شده یا می‌شود و بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) بودجه سالانه آن از محل منابع غیردولتی تأمین و انجام وظایف و خدمات دارای جنبه عمومی را عهده دار می‌باشد، اطلاق می‌گردد.
- عضو هیأت علمی: به هر یک از اعضای هیأت علمی آموزشی و یا پژوهشی که براساس ضوابط و مقررات «وزارت» به استخدام «مؤسسه» درآمده باشد، اطلاق می‌گردد.
- شناسنامه علمی: به مجموعه فرم‌هایی که به منظور ارزیابی صلاحیت علمی عضو هیأت علمی براساس فعالیت‌های مندرج در جداول موضوع مواد ۱ تا ۴ بخش اول آئین‌نامه ارتقا مرتبه ("فرهنگی- تربیتی- اجتماعی"، "آموزشی"، "پژوهشی- فناوری" و "علمی- اجرایی") تهیه، تکمیل و به تأیید مراجع ذیربط رسیده باشد، اطلاق می‌گردد.

تعاریف

۱. تدوین کتاب: مطالب یا داده‌های هدفمند و منسجم است که از منابع مختلف تهیه و در یک مجموعه گردآوری می‌شود.
۲. تألیف کتاب: نوعی از تدوین کتاب مشتمل بر مجموعه‌ای از داده‌های علمی و نظریات پذیرفته شده است که براساس تحلیل جدید و یا ترکیب مبتکرانه ساماندهی می‌شود و معمولاً توأم با نقد و یا نتیجه‌گیری است.
۳. تصنیف کتاب: نوعی از تألیف کتاب مشتمل بر مجموعه‌ای است که حداقل ۲۰٪ آن براساس دیدگاه‌های جدید و نوآوری‌های علمی نویسنده یا نویسندگان، تدوین و همراه با تحلیل یا نقد دیدگاه‌های دیگران در یک موضوع مشخص می‌باشد، هر چند که ممکن است آنها را قبلاً در مقالات خود منتشر کرده باشند.
۴. تصحیح انتقادی کتاب: عبارت است از معرفی نسخه _ بدل‌های موجود در جهان، تشخیص صحیح‌ترین و نزدیک‌ترین نسخه به زمان حیات مؤلف، ارائه روش تحقیق، شرح و توضیح مستندات متن، ذکر مأخذ و منابع مورد استفاده با استناد به شواهد و کتاب‌شناسی آن، تکمیل نقایص چه در عبارت و چه در محتوا و داوری در بهترین برداشت و نظایر آن.
۵. نشریه علمی معتبر: نشریه علمی معتبر اعم از نشریه علمی معتبر داخلی و خارجی است. نشریه علمی معتبر داخلی نشریه‌ای (کاغذی یا الکترونیکی) است که دارای درجه علمی _ پژوهشی یا علمی _ ترویجی از «وزارت» (و همچنین وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی) یا حوزه علمیه باشد. نشریه علمی معتبر خارجی نشریه‌ای (کاغذی یا الکترونیکی) است که امتیاز آن متناسب با درجه اعتبار آن توسط هیات ممیزه تعیین می‌گردد.
۶. همایش علمی معتبر: همایشی است که با داوری مقالات دریافتی همراه بوده و پس از ارائه هر مقاله، نقد و بررسی یا پرسش و پاسخ درخصوص آن مقاله توسط حضار انجام می‌شود. در این نوع همایش صرفاً مقالات علمی (بنیادی، کاربردی، توسعه‌ای یا فناوری) ارائه می‌شود.
۷. نمایه معتبر: مشتمل است بر نمایه ارائه شده توسط پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC^۱) و نمایه های معتبر بین المللی که مقبولیت بین المللی آن به تأیید هیات ممیزه رسیده باشد.
۸. مقاله پراستناد^۲: به مقاله‌ای که متناسب با هر رشته دارای تعداد استنادهایی بیش از تعداد مشخصی در گزارش نمایه ISC و یا یکی از نمایه های معتبر بین‌المللی به ترتیب در ۵ و یا ۱۰ سال قبل از سال مرجع باشد، اطلاق می‌گردد.
۹. مقاله داغ^۳: به مقاله‌ای که متناسب با هر رشته دارای استنادهایی بیش از تعداد مشخصی در گزارش نمایه ISC یا یکی از نمایه‌های معتبر بین‌المللی در ۲ سال قبل از سال مرجع باشد، اطلاق می‌گردد.

۱۰. نظریه: عبارت است از مجموعه به هم پیوسته‌ای از مفاهیم، تعاریف، قضایا و پیشنهادها که به منظور تبیین و پیش‌بینی دیده‌ها یا حقایق ارائه می‌شود.

۱۱. خلاقیت: عبارتست از فرآیند شکسته شدن و دوباره ساخته شدن دانش موجود توسط فرد خلاق درباره یک موضوع و به دست آوردن بینش جدید نسبت به ماهیت آن با رویکردی نو در جهت تشریح، برداشت، برقراری روابط، کشف نادانسته‌ها به منظور پردازشی نو از آن موضوع.

۱۲. نوآوری: عبارتست از تحقق بخشیدن، عینی کردن و ارائه نتایج خلاقیت که به صورت ارائه یک مفهوم، تعریف، قضیه یا پیشنهاد جدید (معمولاً در قالب یک مقاله علمی یا طراحی یک محصول و یا خدمت جدید) ظهور می‌کند.

۱۳. پیوست فرهنگی: سندی است مشتمل بر مطالعات کارشناسی، مبین پیش‌بینی پیامدهای فرهنگی و اعمال الزامات و استانداردهای مربوط در هر نوع طرح، تصمیم و اقدام کلان اقتصادی، سیاسی، حقوقی قضایی، اجتماعی و فرهنگی متناسب با مقتضیات و شرایط جامعه.

۱۴. کرسی نقد و نظریه‌پردازی: نشستی است که برای ارزیابی یک نظریه، نوآوری، نقد و مناظره در حوزه علوم انسانی و معارف اسلامی زیر نظر هیات حمایت از کرسی‌های نظریه‌پردازی، نقد و مناظره و براساس ضوابط و مقررات آن هیأت در مراکز علمی برگزار می‌گردد.

۱۵. مقاله علمی - مروری مقاله‌ای است که توسط یک یا چند نویسنده نوشته می‌شود و یک موضوع پژوهشی خاص، به روز و اصیل را جمع‌بندی می‌کند و مؤلف مقاله علمی - مروری باید در این زمینه صاحب آثار متعدد باشد به گونه‌ای که ۳۰ درصد از منابع مورد استفاده متعلق به نویسنده یا نویسندگان همان مقاله باشد و با تفسیر و تحلیل یافته‌ها و نتایج حاصل از مقالات خود و سایر مقالات منتشر شده در آن زمینه، منجر به ارائه نظریه جدید/ نقد نظریه جدید و یا تبیین و روشن‌سازی یک مسئله می‌شود.

ماده ۱- فعالیتهای فرهنگی - تربیتی - اجتماعی

مجموعه‌ای از فعالیت‌های عضو هیات علمی است که مؤید آمیختگی علم و اخلاق اسلامی و مبتنی بر تقویت و ترویج باورهای اعتقادی، مذهبی و ملی می باشد و در راستای قانون اساسی و ارزش‌های انقلاب اسلامی است. این فعالیت‌ها عبارتند از:

جدول شماره ۱- امتیازهای قابل محاسبه از فعالیتهای فرهنگی - تربیتی - اجتماعی اعضای هیات علمی «مؤسسه»

بند	موضوع	حداکثر امتیاز در واحد کار یا ترم	حداکثر امتیاز در هر موضوع	حداقل امتیاز لازم در هر دوره ارتقاء
۱	"تدوین کتاب"، "مقاله" و "تولید اثر بدیع و ارزنده هنری" با رویکرد اسلامی در حوزه های فرهنگی - تربیتی - اجتماعی	تا ۴		
۲	تهیه و تدوین پیوست فرهنگی برای کلیه فعالیتهای و همکاری مؤثر در اجرای امور فرهنگی براساس سیاستهای کلی برنامه های پنج ساله توسعه و سیاستهای متخذة توسط شورای اسلامی شدن دانشگاهها و مراکز آموزشی	تا ۳		
۳	ارائه مشاوره فرهنگی و یا همکاری مؤثر با تشکل های قانونمند دانشجویان و اعضای هیات علمی و طلاب و نهادهای فرهنگی فعال در «مؤسسه» و یا حوزه علمیه به منظور ترویج فعالیت در حوزه فرهنگ	تا ۲		
۴	استاد مشاور فرهنگی با حکم معاون دانشجویی - فرهنگی «مؤسسه» و یا معاون فرهنگی بنیاد ملی نخبگان با تأیید مؤسسه محل خدمت	هر نیمسال ۷/ امتیاز	۵	
۵	مسئولیت پذیری در اصلاح و هدایت نگرشهای مطلوب فرهنگی و مشارکت یا انجام فعالیتهای فرهنگی - تربیتی - اجتماعی و یا عناوین مشابه برای کلیه اقشار دانشگاهی (دانشجویان، اساتید و کارکنان) با کسب موافقت رسمی «مؤسسه» محل خدمت	تا ۲	۵	
	۱-۵ برنامه ریزی و طراحی و مشارکت در امور فرهنگی - تربیتی - اجتماعی و علمی دانشجویی و اعضای هیات علمی یا طلاب و کارکنان ۲-۵ سایر فعالیتهای مرتبط از قبیل: - ارائه خدمات مشاوره‌ای علمی، فرهنگی، تربیتی، اجتماعی و آموزشی به دانشجویان و طلاب - حضور مستمر و تأثیرگذار در مراکز دانشجویی اعم از کانون‌ها، مساجد، خوابگاه‌ها و... - مشارکت در ترویج علمی فرهنگی الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت با تأیید کمیسیون تخصصی ذیربط			

۶	استمرار در تقید و پایبندی به ارزشهای دینی، فرهنگی، ملی، انقلابی و صداقت و امانت داری با تایید کمیسیون تخصصی ذیربط	۱۰ تا ۱۰	۱۰
۷	کسب جوایز فرهنگی (در زمینه ترویج فرهنگ ایثار و شهادت، مسئولیت های فرهنگی و...)	در هر مورد ۲ تا ۸	۸
۸	طراحی و مشارکت فعالانه در برگزاری کرسی های آزاداندیشی نقد و نظریه پردازی با تایید مرجع ذیصلاح	۱ تا ۲	۶
۹	شرکت در کارگاه های دانش افزایی و توانمند سازی اعضای هیات علمی در زمینه فرهنگی- تربیتی - اجتماعی با ارائه گواهی معتبر (ماده «۳» آئین نامه طرح دانش افزایی و توانمند سازی اعضای هیات علمی مصوب جلسه ۱۷۴ شورای اسلامی شدن دانشگاهها و مراکز آموزشی)	به ازای هر ۱۶ ساعت آموزش ۲ امتیاز	۸
۵	حداقل امتیاز لازم از بندهای ۱ الی ۹		
	حداکثر امتیاز قابل قبول از بندهای ۱ الی ۹		۳۰

تبصره ۱: کمیسیون تخصصی فرهنگی هیأت ممیزه

جهت بررسی و تعیین امتیازات فرهنگی، تربیتی، اجتماعی اعضای هیأت علمی، در هر مؤسسه کمیسیون فرهنگی با ترکیب زیر تشکیل می‌شود:

- ۱- رئیس مؤسسه به عنوان رئیس کمیسیون
 - ۲- رئیس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در مؤسسه
 - ۳- معاون فرهنگی یا دانشجویی - فرهنگی و یا عناوین مشابه به عنوان دبیر کمیسیون
 - ۴- معاون آموزشی مؤسسه
 - ۵- یک نفر عضو هیأت علمی با حداقل مرتبه دانشیاری به انتخاب هیأت اجرایی جذب مؤسسه و تأیید رئیس مؤسسه
- تبصره ۲: آیین‌نامه داخلی کمیسیون شامل نحوه تشکیل جلسات، شیوه رأی‌گیری، تعیین حد نصاب اعضای حاضر جهت تشکیل جلسات و رأی‌گیری و... در چارچوب مقررات و ضوابط کلی وزارت، در اولین جلسه توسط اعضای کمیسیون تعیین می‌شود.

ماده ۲- فعالیتهای آموزشی

مجموعه‌ای از فعالیتهای عضو می باشد که در جهت آموزش و تربیت دانشجویان، معطوف به حفظ و ارتقاء کیفیت آموزش و انتقال مطلوب مفاهیم است. این فعالیت‌ها عبارتند از:

جدول شماره ۲- امتیازهای قابل محاسبه از فعالیتهای آموزشی اعضای هیأت علمی «مؤسسه»

بند	موضوع	حداکثر امتیاز در واحد کار یا ترم	حداکثر امتیاز در هر موضوع	حداقل امتیاز لازم در هر دوره ارتقاء
۱	ارزیابی کیفیت تدریس از میانگین امتیاز فرم‌های ارزیابی کیفیت تدریس متقاضی در ۴ سال قبل از دوره ارتقاء که به وسیله دانشجویان تکمیل گردیده و ارزیابی گروه و دانشگاه (با شیوه مورد تأیید هیأت ممیزه) حاصل می‌شود. تبصره - امتیازات قابل اعطا برحسب طیف امتیازات اخذ شده از نتایج ارزیابی به صورت زیر خواهد بود: - ۰ تا ۴/۹۹ امتیاز برای نتایج ارزیابی مابین ۱۴ تا ۱۸/۹۹؛ - ۶ امتیاز برای نتایج ارزیابی مابین ۱۹ تا ۱۹/۵؛ - ۸ امتیاز برای نتایج ارزیابی مابین ۱۹/۵ تا ۲۰.			استادیاری، دانشیاری و استادی به ترتیب ۱۴، ۱۵ و ۱۶ (از ۲۰)

کمیت تدریس

۱۲	۳۰	تبصره ۱- امتیاز کمیت تدریس برای هر واحد تدریس در دوره‌های کاردانی ۵/، امتیاز، کارشناسی ۱ امتیاز و کارشناسی ارشد یا دکتری حرفه‌ای و دکتری یا دکتری تخصصی ۱/۲۵ امتیاز می‌باشد. تبصره ۲- مؤسسه‌هایی که هر کدام از مقاطع را ندارند می‌توانند کل امتیاز را از مقاطع دیگر کسب نمایند. تبصره ۳- حداکثر تا ۲۰ درصد امتیازات این بند را می‌توان پس از کسب مجوز از مؤسسه محل خدمت از تدریس در سایر مؤسسه‌ها به دست آورد. تبصره ۴- تدریس در دوره‌های مشترک بین المللی، شعب دانشگاه در خارج کشور و یا دانشگاه‌های خارج از کشور با مجوز مؤسسه تا ۱/۲ برابر	۲
	۵	۰/۳ به ازای هر واحد	۳
۱۲			حداقل امتیاز لازم از بندهای ۱ الی ۳
	۴۰		حداکثر امتیاز قابل احتساب از بندهای ۱ الی ۳

تبصره ۱: رعایت نظم و انضباط درسی و شئونات آموزشی که در کمیسیون آموزشی دانشکده مرکب از هیأت ریسه دانشکده
متقاضی و مدیر گروه علمی ذیربط با توجه به مواردی مانند:

- تخصیص اوقات موظف تدریس در امور آموزشی؛

- رعایت تقویم مصوب آموزشی؛

- برنامه‌ریزی درسی و

- فرم‌های ارزیابی کیفیت تدریس توسط دانشجویان

مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. در صورتی که توسط کمیسیون مذکور، تأیید نگردد، درخواست ارتقای متقاضی قابلیت بررسی

در هیات ممیزه را نخواهد داشت.

تبصره ۲: کسب امتیازات ماده «۲» برای مشاغل موضوع ماده «۴۴» آئین نامه استخدامی هیات علمی در زمان تصدی مشاغل

مذکور الزامی نیست. سایر مشاغلی که با حکم هر یک از وزیران وزارتین به آن منصوب می شوند در زمان تصدی، فقط در

سقف بار آموزشی موظف خود لازم است امتیاز کسب نمایند.